

2. — ՄԻՐԿԱԼՈՅՍ ՄՈՄ

Տունս հովին մէջ մըրըրկին սէրն է անշուշտ,
Զի ան իրեն կը փարի այնքան անկուշտ,
Որ ցայգահոս սըրտին գետին վըրայ խորունկ՝
Խօլ ու ահեղ անձնասպաններ են անոնք:

Խորհուրդին երգն է նըրբալոյս մոմ մը վառ,
Որ փոթորկին պագչոտ գըրկին մէջ վարար
Կը մարմըրի, կ'արեւնի, հէք խելագար,
Բայց, մինչեւ այդ, իր մօտ նըստող մը չի գար:

Հովին կուրծքին անցած՝ ծաղիկ անծանօթ,
Ինք իր մահուան վաղորդայնին ուրախ բօթ,
Գիշեր-վարդին՝ կարմրաշրթունք ցօղ փափկին,
Սպիտակագեղ սիրուած հոգեակ լալագին:

Կիսաւեր տունս իրմով ուրախ է կարծես,
Իրմով կ'այրի, կը հատնի բան մը անձէս,
Ու չեմ կըրնար փըչել մարել իր հոգին,
Կ'ատեմ, սակայն կը սիրեմ զայն կաթողին:

Մըրիկ կ'ընեմ, երբ ծաղկածին իր լեզուով
Կը պատմէ վէպը միջոցին դառնահով.
Շեմիս առջեւ ճամբորդ բոպիկ աղքատին,
Նօթի, ծարաւ եմ իր շիջման կարօտին:

Եւ չըհատաւ, պիտի վառի տակաւին,
Էռլթենէս ներս հեծեծող ծիծղուն վին,
Առանց մահուան մահառնչիկ մահամերձ՝
Մոռացման վիհ կ'ուզէ ցայգէն շանթահերձ:

Բայց ո՞վ կանգնեց մենաւոր տունն աւերակ,
Մոմն ալ տըւաւ մըրըրկալոյս արեգակ.
Որո՞ւ վառեց, որո՞ւ համար մարեցաւ,
Տունն հանգչեցաւ, եւ է՞ հիմա լոյսն անցաւ:

Ա.ԶԱՐԻՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Բրակա, 22 Մեպտեմբեր 1924

Ի. — ՀՈԳԵՍԱՐՄԱՓ

Հեռաւոր անծայր հըրդեհուած քաղաք,
Սարսափը նոյնն է հոգիին վերեւ,
Վէրքիս մըռունչէն կ'ոստնում զերդ տերեւ,
Անըսպառ քաղաքն հոն է շարունակ:

Ալեկոծ ծովուն բուսան եմ կերկերուն՝
Անկողնիս ափին վախն իմ մէջ կ'եռայ:
Ես նաւորդ դըժխեմ, սիրտըս կարկուրայ,
Առագաստ կու տամ ջահուած հովերուն:

Զըգիտցայ սակայն, թէ ինչո՞ւ կարմիր
Ծաղիկի նըման լեզուս կը խածնեմ:
Գիտեմ որ սիրոյ թունաւոր խայծն եմ
Ծովին մէջ քունիս, հըսկումով նանիր:

Վըհուկին ձեռքէն աղատուիլ չըկայ.
Մինչեւ դուռ կ'երթամ, կը դառնամ կըրկին,
Կարծես գերին եմ թաց բարձիս երգին,
Մուրիկի՛ կիթառ, ցայգին մէջ պարզկայ:

Սարսափն ահա՛ զիս կը սպառէ տակաւ,
Բըռնկած ոստանն ո՞վ պիտի մարէ.
Ես լերան վըրայ մատուռն եմ քարէ,
Բոցերէն առաջ հոգիս ծուխն հագաւ:

Կէս գիշերին է որ կին մը դաժան՝
Սենեակըս կու գայ, բայց ամէն անգամ
Երբ, դիւահալած, դուռը կը բանամ,
Ո՛չ ոք. մութին մէջ ձայներ կը խըժան:

Ա՛յս, ճիշդ այդ ատեն է որ կ'արթըննամ,
Եւ ահաբեկած ինծի կը փարիմ,
Ես ինձ գըթացող թըշուառ մըտերիմ,
Դեւերու պարին միջեւ խուռներամ:

Բանաստեղծն այս է զոր դուք կը տեսնէք,
Հորիզոնին վրայ նորածագ արեւ,
Անմոխի կրակով քաղաքը ներքեւ,
Քերթուածն ամպին մէջ թուխ արծիւ մը սէգ:

Ա.ԶԱՐԻՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՈՒՂԵՐԶ ԱՌ ՄՈՒՐՍՏ - ՌԱՓԱՅԷԼ

Խոնջ հողմավար, մայրամուտին մերձ կեանքին
Սիրտն երբ կ'ըղձայ օրերն այգոտ մանկութեան,
Պահ մը հանգչիլ եկաւ նըժդէհ ձեր հոգին՝
Սուրբ Ղազարու գեղազուարճ յօթեան:

Վըտարանդի հայուն խօսակ, հըրաւէր
Անմեռ յոյսի՛, խաղաղութեան ուղիսիս,
Մըխիթարայ մենաստանին սըրբանուէր
Հըմայքն է խոր, անդորրն՝ անհոն, շողահիւս:

Հոն զգացիք, ցեղին ոգին անմահ յար
Որ սիրազեղ իր քընքըութեամբ մայրենի,
Զեր կարօտով սիրտն ամոքեց վշտահար
Ու շընչեց խանդ, սրբազան հուր մ'իտէալի:

Յետ ընդերկար թափառելու աշխարհներ
Հա՛րկ էր մոռցուիլ անփառունակ աննըշան,
Թէ աւանդիլ ազնիւ գործի մ'ազգանուէր՝
Անուն մը վեհ, անմահութեան ախոյան:

Ինչ մե՞ծ եղաք, փառքի ուղին ընտրեցիք՝
Հայ անդրանիկ վերածնութեան դարբնոցին
Հիմը դնելով, Հայրենիքին ձօնեցիք՝
Կամքի, մըտքի ջահակիրներ վեհածին:

Քանի՛ սերունդ լուսածարաւ, խանդակաթ
Նըւիրական դիմեց Ձեր վաճ աղութին,
Ու դար մ'ահա, երկունքի դա՛ր մ'անվըկանդ
Կը կամարուի յաղթ փառապանծ ճակատին:

Զեր երկուքին յիշատակն յար պիտ'ապրի
Սըրտերու մէջ երախտակերտ տաճարին,
Եւ պիտ'ըլլայ, դաշինք մ'յաւէտ սուրբ ուխտի,
Հաւատարիմ գործելու ձեր պատգամին:

Փարիզ Բժ. Ա.ԶԱՐԻՆ ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ

(«Տեղակատու»-էն, 1930, Թ. 4)

ՄԻԻԹԱՐԱՅ ԱՆՄԱՀ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Դո՛ւն լոյսի ջահ, ածխնիդ մէջ բոցավառ
Պատուեցիր քօղը մըթին,
Աստուածօրէն շիրմիդ խորքէն վեր ելար
Խօսելու հայ սերունդին:

Դո՛ւն Մըխիթար, լուսանորոգ հայ ազգին,
Տես անունիդ հըմայքէն՝
Իհր մանուկներ բազկատարած հեշտագին
Սրբացած կեանքըդ կ'երգեն:

Կ'ապրիս տակաւ մեր ամէնուն սըրտին մէջ
Աստուած մ'ինչպէս կենդանի,
Ու կը ցոլաս արեգակին պէս անշէջ
Մեր սըրտերուն ընտանի:

Դո՛ւն կանգնեցար բուրգերուն պէս անսասան
Քու էութեամբդ անանուն,
Ճամբուն վըրայ իբրեւ աղբիւր հրահոսան
Եղար Ուղղին՝ ամէնուն:

Ու կը մեծնաս, կը բարձրանաս դարուն քով
Ինչպէս արձան մը վիթխար,
Եւ մենք սերունդն ասքանազեան յարգանքով՝
Կը խոնարհինք անբարբառ:

Ինչ փոյթ եթէ ըզգեանեցին քեզ շատեր,
Հալածեցին խօլաբար,
Ինչ փոյթ եթէ քեզ կարծեցին մարդ մ'անտէր,
Խեղճուկ անշուք և տըկար:

Խաղաղութիւն ածխններուդ անդորրին,
Գարնան երգին պէս փափուկ,
Խաղաղութիւն... Գու սըրտին մէջ կը վառին
Մեր արցունքները տաքուկ:

Խաղաղութիւն քու կենցաղի համերգին
Ողբերգութեան պէս դըժնէ,
Խաղաղութիւն... Օրհնութեան քօղ մը կրկին
Ըզքեզ գոգին մէջ զըրկէ:

Փա՛նք մարդասէր այդ քու գանկին շինարար
Ուր կ'անէ թեւ ապագան.
Փա՛նք հերոսին որ անձնըւէր, քաջաբար՝
Սերունդներուն է պաշտպան:

Փարիզ ՃԱՐՏ. ՅԱՅՈՒ ԴԱԻԹԵԱՆ

(«Տեղակատու»-էն, 1930, Թ. 4)